

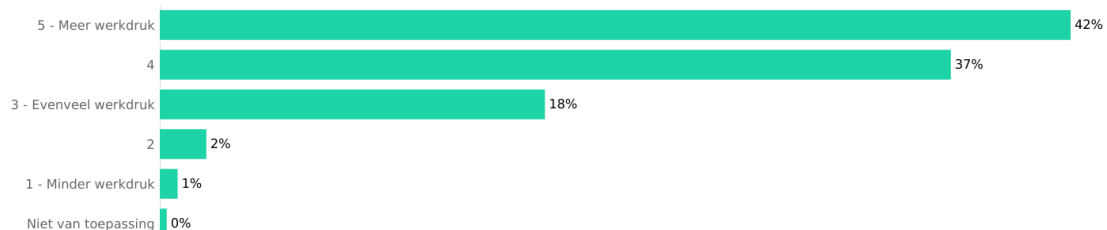
# TEACHER TAPP VLAANDEREN – RAPPORT MEI 2023

## De leraar van de toekomst

Luca De Coninck, Pieter Demeyer, Sarah Thys en Stéphanie Vanderheeren

*Over de toekomst van het onderwijs is tegenwoordig veel te doen. Maar, wat denken leraren zelf over de toekomst van hun beroep? En de ‘leraar van de toekomst’, hoe ziet die er dan precies uit? Op deze vragen zochten we antwoorden via ‘Teacher Tapp’. Deze app legt elke dag drie vragen voor en deelt tips over onderwijs aan onderwijsprofessionals in Vlaanderen. In dit rapport maken we een schets van hoe de leraar van de toekomst er volgens de respondenten van Teacher Tapp uitziet. Deze schets is gebaseerd op antwoorden van meer dan duizend deelnemers. Bij de analyse van de antwoorden werd vrij snel duidelijk dat het beeld dat de bevroegde onderwijsprofessionals hebben van de toekomst, deels pessimistisch is. Enerzijds zien we in de resultaten dat de basiscompetenties die op de leraar van vandaag van toepassing zijn, belangrijk zullen blijven in de toekomst. Anderzijds voorspellen de respondenten evoluties die de leraar van de toekomst onderscheiden van de leraar van vandaag. De leraar zal zich in de toekomst bijvoorbeeld moeten ontpoppen tot een digitale duizendpoot om in te kunnen spelen op de verwachtingen van de samenleving. Het wordt een balans zoeken tussen online en offline werken. De leraar van de toekomst zal ook een evenwicht moeten zien te vinden tussen enerzijds opvoeden en anderzijds kennisoverdracht. Er komen heel wat uitdagingen op het pad van de leraar, maar waar vooral negatieve verwachtingen rond bestaan, zijn: nog meer werkdruk, nog meer administratie, en nog meer controle, aangevuld met minder respect voor de leraar. Dit laatste beeld baart ons grote zorgen. Willen we het grote lerarentekort wegwerken, dan moeten we dit beeld veranderen en inzetten op een positief imago van de leraar.*

### Zal de leraar in de toekomst meer of minder werkdruk ervaren?



Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.211 leraren op 05-04-2023

## Achtergrond

De Vlaamse Overheid legde in 2018 **minimale kwaliteitscriteria** vast voor pas afgestudeerde leraren (Onderwijs Vlaanderen, 2018). Deze lijst met basiscompetenties bestaat uit tien functionele gehelen en een set van attitudes die noodzakelijk zijn voor het leraarschap. De basiscompetenties geven aan welke eisen het onderwijs en de maatschappij kan stellen aan startende leraren. De nadruk ligt op ‘pas afgestudeerden’ aangezien men van een startende leraar niet hetzelfde niveau van beroepsuitoefening kan verwachten als van een leraar met veel ervaring. Leraar zijn, is immers een proces van levenslang leren.

De maatschappij evolueert, en daarmee verandert ook de context waarin leraren functioneren. De voorbije jaren bood het onderwijsveld aan heel wat uitdagingen het hoofd, zoals bijvoorbeeld de coronacrisis en het aanhoudende lerarentekort. Zijn de basiscompetenties dan nog actueel? Sluiten ze nog aan bij de verwachtingen die het onderwijs en de maatschappij van leraren heeft? Zijn die verwachtingen realistisch of moeten ze worden bijgesteld? Zowel overheid als lerarenopleidingen buigen zich volop over deze vragen. Wij zijn benieuwd naar **hoe de leraar daar zelf over denkt**. Met dit rapport legt Teacher Tapp in dit debat de stem van leraren bloot.

## Methodologie

Sinds de opstart van de Teacher Tapp Vlaanderen app (TTVL) op 5 oktober 2020, stellen we **elke dag (minstens) drie vragen** over onderwijs aan onze deelnemers. Deze vragen komen van gebruikers zelf, maar ook van onderzoekers, wetenschappers, journalisten, studenten ... en van het TTVL-team van Arteveldehogeschool. Teacher Tapp kreeg het voorbije kalenderjaar (2022) dagelijks tussen de 1100 en 1600 respondenten. Dit komt neer op **bijna 1% van alle onderwijsprofessionals in Vlaanderen**. We monitoren welke groepen binnen het onderwijs meedoen (bv. op basis van de opdeling kleuter/lager/secundair, geslacht, leeftijd ...), en zien een mooie spreiding die steeds meer lijkt op de Vlaamse onderwijspopulatie. Teacher Tapp-gebruikers maken zelf de keuze om al dan niet deel te nemen aan de vragen. Dit houdt wel in dat er sprake is van een vorm van zelfselectie, wat mogelijk een vertekening van de resultaten kan opleveren.

De bevraging over de leraar van de toekomst gebeurde in twee stappen: van twee optionele open vragen over verschillen en gelijkenissen tussen de leraar van de toekomst en de leraar van vandaag, naar veertien meerkeuzevragen over kenmerken van de leraar van de toekomst.

## Stap 1

In maart 2023 legden we de gebruikers **twee optionele open vragen** voor. De respondenten kregen met andere woorden de keuze of ze deze vragen al dan niet wensten te beantwoorden. De vragen die we stelden, zijn:

- Waarin verschilt volgens jou de leraar van de toekomst met de leraar van nu? (n = 224)
- Waarin gelijkt volgens jou de leraar van de toekomst op de leraar van nu? (n = 179)

Met het Teacher Tapp-team analyseerden we de antwoorden. Het overgrote deel van de 'gelijkenissen' die de respondenten invulden konden we koppelen aan de 'basiscompetenties van de leraar' zoals opgesteld door de overheid (Onderwijs Vlaanderen, 2018). Bij de analyse van de vraag rond 'verschillen' vielen vooral de vele contradicties in antwoorden ons op. Daarmee gingen we verder aan de slag door tegenstellingen te formuleren over hoe de leraar van de toekomst er kan uitzien.

## Stap 2

In de periode van 3 tot en met 16 april 2023 legden we **elke dag één tegenstelling** voor aan onze deelnemers. Elke tegenstelling werd bevraagd aan de hand van een meerkeuzevraag met een schaal van 1 tot en met 5. De schaal gaf aan in welke mate ze al dan niet akkoord gingen met de stelling. Aan de respondenten werd expliciet gevraagd de stelling te beantwoorden volgens hoe ze *dachten* dat het lerarenberoep er in de toekomst zou uitzien, en niet volgens hoe ze zelf *wilden* dat het er zou uitzien. De volgende stellingen werden voorgelegd aan de Teacher Tapp-gebruikers (Resultaten zie bijlage).

- Dag 1: Zal de leraar in de toekomst meer of minder gerespecteerd worden? (5 = meer, 1 = minder)
- Dag 2: Zal het beroep van de leraar in de toekomst veel of weinig verschillen met dat van de leraar van vandaag? (5 = veel, 1 = niet)
- Dag 3: Zal de leraar in de toekomst meer of minder werkdruk ervaren? (5 = meer, 1 = minder)
- Dag 4: Zal de leraar in de toekomst eerder een gevarieerde of vlakke loopbaan kennen? (5 = gevarieerd, 1 = vlak)
- Dag 5: Zal de leraar in de toekomst eerder leerkrachtgestuurd of leerlinggestuurd werken? (5 = leerkrachtgestuurd, 1 = leerlinggestuurd)
- Dag 6: Werkt de leraar in de toekomst volgens de principes van UDL (Universal Design for Learning) of werkt die leerstof op maat uit? (5 = UDL, 1 = op maat)

- Dag 7: Zal de leraar in de toekomst eerder inzetten op opvoeden of op kennisoverdracht? (5 = opvoeden, 1 = kennisoverdracht)
- Dag 8: Zal de leraar in de toekomst een vakspecialist zijn of eerder werken vanuit een brede kennisbasis? (5 = vakspecialist, 1 = brede kennisbasis)
- Dag 9: Zal de leraar in de toekomst meer of minder tijd moeten besteden aan administratie? (5 = meer, 1 = minder)
- Dag 10: Zal de leraar in de toekomst meer online of net meer fysiek aan het werk zijn? (5 = online, 1 = fysiek)
- Dag 11: Zal de leraar in de toekomst meer vertrouwen krijgen of net meer gecontroleerd worden? (5 = meer vertrouwen, 1 = meer controle)
- Dag 12: Zal de leraar in de toekomst meer of minder rekening moeten houden met de stem van de ouder(s)? (5 = meer, 1 = minder)
- Dag 13: Zal de leraar in de toekomst vooral gekoppeld zijn aan een klas of flexibel ingezet worden in de school? (5 = gekoppeld aan een klas, 1 = flexibel ingezet)
- Dag 14: Zal de leraar in de toekomst meer of minder samenwerken met externen? (5 = meer, 1 = minder)

### Gelijkenissen en verschillen tussen nu en de toekomst

Van de 179 reacties die we kregen van onderwijsprofessionals op de vraag ‘**Waarin gelijkt volgens jou de leraar van de toekomst op de leraar van nu?**’ konden we de meeste onderbrengen in de vooropgestelde basiscompetenties (functionele gehelen) van de leraar door de overheid (Onderwijs Vlaanderen, 2018). Hieronder geven we een overzicht van competenties die volgens de Teacher Tapp-gebruiker voor de leraar van de toekomst belangrijk zullen blijven.

- FG1 – De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: leerlingen inzicht doen krijgen in hun kennis en beperkingen in hun kennis, inschatten van groeimogelijkheden, zorgen voor succeservaringen, didactische basisprincipes hanteren, een leerstofgeheel kunnen analyseren in denkstappen, evolutie van leerlingen opvolgen, sterke instructies geven, evalueren van leerlingen ...
- FG2 – De leraar als opvoeder: aandacht voor de socio-emotionele ontwikkeling, sociale vaardigheden aanleren ...
- FG3 – De leraar als inhoudelijk expert: kennis bijbrengen, inhoudelijk sterk staan ...
- FG4 – De leraar als organisator: organiseren van een les, managen van een klas, administratie, structuur ...

- FG5 – De leraar als innovator / onderzoeker: zin voor vernieuwing, vooruitdenkend, blijven aanpassen en moderniseren ...
- FG6 – De leraar als partner van ouders of verzorgers / FG7 – De leraar als lid van een onderwijsteam / FG8 – De leraar als partner van externen en FG9 / De leraar als lid van de onderwijsgemeenschap: samenwerken, collegialiteit, gemeenschappelijke visie ...
- FG10 – De leraar als cultuurparticipatant: omgaan met culturele verschillen, omgaan met zapcultuur ...
- Attitudes: sociale betrokkenheid, intermenselijke kwaliteiten, leergierig, blijven professionaliseren, flexibiliteit, creativiteit ...

Daarnaast waren er ook antwoorden die we niet eenduidig konden plaatsen bij de voorgeschreven basiscompetenties, zoals: de leraar als wereldburger, oog voor balans tussen hoofd-hart-handen, liefde voor het vak, kunnen omgaan met diversiteit, een duizendpoot zijn, een voorbeeldfiguur en inspirator zijn, authentiek en bevlogen, enzovoort.

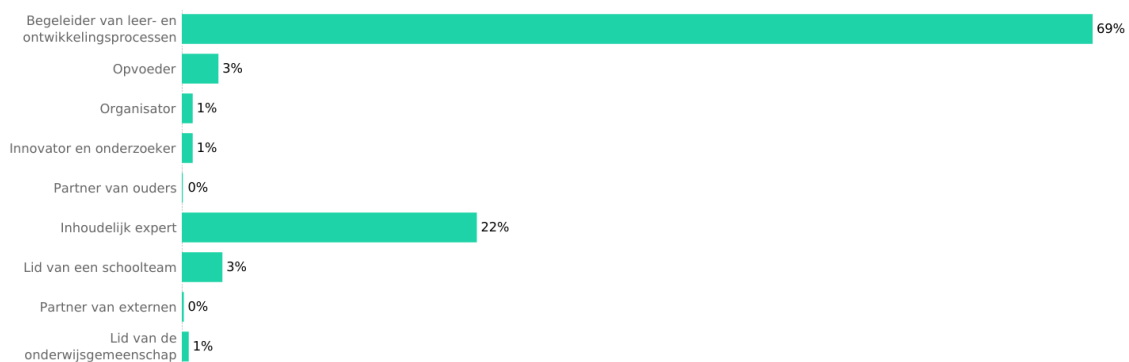
Op de vraag **‘Waarin verschilt volgens jou de leraar van de toekomst met de leraar van nu?’** kregen we maar liefst 224 antwoorden. Ook daar zagen we allerlei raakvlakken met de basiscompetenties. Wat er meteen uitsprong, was dat de leraar vooral meer digitaal geletterd zal moeten zijn. De leraar van de toekomst is een digitale duizendpoot. Digitale tools kunnen het leven van de leraar vergemakkelijken, maar die moet er wel kritisch mee kunnen omgaan. Daarenboven is een evenwicht tussen online/offline en op papier/digitaal werken noodzakelijk. Ook de integratie van artificiële intelligentie in het onderwijs – waarover recent veel berichten verschenen in de media naar aanleiding van de lancering van onder andere Chat GPT – wordt als een uitdaging benoemd. Scholen zullen qua infrastructuur ook mee moeten evolueren, en dat wordt niet evident als we kijken naar eerdere Teacher Tapp-resultaten, waar veel respondenten aangeven dat de technologie op school hen geregeld in de steek laat. Moderne technologie behoorde tot één van de dromen van de respondenten in ons vorige rapport over ‘Mijn droomschool’ (Vanderheeren, De Meyer, Thys & De Bruyckere, 2022).

Een kritische houding lijkt volgens veel Teacher Tapp-gebruikers niet alleen ten opzichte van technologische ontwikkelingen onmisbaar voor de leraar van de toekomst. De leraar van de toekomst zal zichzelf en de leerstof nog meer in vraag moeten stellen. Het zal volgens sommigen ook belangrijk zijn deze kritische blik aan de leerlingen mee te geven. Een aantal respondenten benadrukt dat er in de toekomst meer aandacht zal moeten zijn voor onderzoeksvaardigheden, sociale vaardigheden, zelfsturing en burgerzin in de klas. Ook in de literatuur wordt het belang van

digitale competenties en burgerschapseducatie in ons toekomstig onderwijs uitvoerig besproken (OECD, 2023).

Anderzijds zijn er ook respondenten die aangeven dat de leraar van de toekomst juist sterker moet inzetten op kennis. Kennisoverdracht zou volgens hen opnieuw de basis van het lesgeven moeten worden. Het wordt in de resultaten duidelijk dat een deel van de respondenten hoopt dat er niet nog meer opvoedingstaken bijkomen voor de leraar, terwijl een ander deel vindt dat de leraar van de toekomst veeleer een coach is (een begeleider van het leerproces eerder dan een overbrenger van kennis). Uit vorige bevragingen van Teacher Tapp blijkt alleszins dat ‘kennis’ als belangrijk wordt beschouwd in het lerarenberoep.

#### Welke basiscompetentie vind jij het belangrijkste? Leraar als ...



Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.261 leraren op 20-01-2023

Wat vaak terugkomt in de resultaten is de vraag naar meer samenwerking. In ons eerdere rapport rond ‘Wat heeft onderwijs nu nodig’ hadden we het al over de goesting van de respondenten om (vakoverschrijdend) samen te werken (De Bruyckere, De Meyer, & Vanassche, 2021). De leraar van de toekomst zal een echte teamspeler zijn. Vakoverschrijdend lesgeven en interdisciplinariteit worden vermeld als belangrijke kenmerken bij de leraar van de toekomst. Daartegenover staat dat enkele respondenten aangeven net te denken dat vakspecifieke leerkrachten de toekomst zijn. Leerkrachten zouden dan in de toekomst meer gespecialiseerd zijn in een bepaald vakonderdeel, waardoor de leraar (nog) meer een vakexpert wordt dan nu het geval is.

Verder in de analyse kwamen nog meer dergelijke contradicties in de antwoorden naar boven. Zo zijn er bijvoorbeeld respondenten die ervan uitgaan dat er meer administratieve verplichtingen zullen komen voor de leraar van de toekomst, daar waar anderen denken aan (of hopen op?) minder administratie.

Het moet echter vermeld worden dat de respondenten bij deze twee optionele open vragen geen indicatie kregen over of ze dit moesten invullen vanuit hoe ze *denken* dat de toekomst er zal uitzien of vanuit hoe ze *willen* dat de toekomst er zal uitzien. We weten dus niet of ze dit invulden vanuit de

vermeende toestand of eerder de wenselijke toestand. Om die reden formuleerden we vanuit de resultaten op de open vragen een aantal tegenstellingen die we voorlegden in de app, met als bijkomende instructie: “De focus ligt op 'wat denk je', en niet op 'wat wil je'.” Zo kregen we een beter beeld van hoe onze respondenten *denken* dat het lerarenberoep zal evolueren. Hieronder gaan we in op de antwoorden van de respondenten op de tegenstellingen.

### Een schets van ‘de leraar van de toekomst’

We vroegen aan de Teacher Tapp-gebruikers om even in een glazen bol te kijken, en zo te voorspellen hoe de leraar van de toekomst er volgens hen zal uitzien. Die voorspellingen blijken niet altijd rooskleurig te zijn. Het lerarenberoep staat vandaag al voor heel wat uitdagingen, zoals bijvoorbeeld de hoge werkdruk en een gevoel van onderwaardering (Amitai & Van Houtte, 2022; OECD, 2020). Onze bevraging toont aan dat deze uitdagingen ook in het toekomstige lerarenberoep zullen blijven bestaan.

Wanneer we de glazen bol erbij nemen, zien we dat de leraar van de toekomst niet dezelfde zal zijn als **de leraar van vandaag**. De meerderheid van de respondenten geeft namelijk aan dat er verschillen zullen zijn. Deze verschillen variëren van ‘veel’ tot ‘weinig’, maar slechts één procent geeft aan dat er geen verschillen zullen zijn. In wat volgt, gaan we verder in op waar die verschillen zouden kunnen liggen.

Over bepaalde kenmerken is de meerderheid van de respondenten het eens. De Teacher Tapp-gebruikers zien de toekomst bijvoorbeeld niet zo optimistisch in wat betreft **respect** voor het lerarenberoep. Maar liefst 60% van de respondenten geeft aan te denken dat de leraar in de toekomst minder gerespecteerd zal worden dan nu, terwijl 28% denkt dat de leraar evenveel gerespecteerd zal worden. Slechts 12% duidt aan dat de leraar in de toekomst meer gerespecteerd zal worden dan nu het geval is. De Teacher Tapp-respondenten zien in hun glazen bol het vertrouwen in het lerarenberoep in dalende lijn gaan. Het merendeel (68%) gaat er immers van uit dat er meer **controle** zal komen op wat de leraar van de toekomst doet. In ons vorige rapport over ‘Mijn droomschool’ zagen we dat vertrouwen in het team hoog in het vaandel werd gedragen door onze respondenten (Vanderheeren et al., 2022).

De leraar van de toekomst ervaart duidelijk meer **werkdruk**. 79% van de respondenten voorspelt namelijk dat de werkdruk zal verhogen. De minderheid (18%) ziet de werkdruk gelijk blijven, en slechts 3% denkt dat er minder werkdruk zal zijn. Via een optionele open vraag hebben nadien we meer toelichting gevraagd aan de respondenten: “Wat zijn voor jou mogelijke redenen dat de werkdruk zal stijgen in de toekomst?”. De meest voorkomende antwoorden, zijn: toenemend aantal

leerlingen met aangepaste trajecten en specifieke zorgbehoeften, administratieve uitbreiding, juridisering, stijgende verantwoordingsplicht, digitalisering van het onderwijs, grotere klassen, en het lerarentekort. Dat men denkt dat de werkdruk zal stijgen, is dus ook te linken aan het feit dat 64% het erover eens is dat de leraar van de toekomst meer tijd zal moeten steken in **administratie**. Administratie, of toch zeker bepaalde onderdelen van administratie, is iets wat door veel Teacher Tapp-gebruikers in eerdere bevestigingen als overbodig werk wordt omschreven (Teacher Tapp VL, 2023). Uit ons rapport van ‘Wat heeft onderwijs nu nodig’ halen we dat het vooral over administratie gaat die niet direct ten dienste van de menselijke activiteit van het lesgeven staat (De Bruyckere et al., 2021).

**Stelling: voor mijn werk doe ik regelmatig taken die ik overbodig vind.**



Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.255 leraren op 06-03-2023

De glazen bol van de Teacher Tapp-gebruikers toont aan dat leerkrachten in de toekomst meer rekening zullen moeten houden met **de stem van de ouder**. Leraren zullen daarnaast in de toekomst steeds meer moeten **samenwerken met externen**. De leraar zal ook meer **leerlinggestuurd** moeten werken in plaats van leraargestuurd. Bij de vraag of de leraar in de toekomst eerder zal inzetten op **opvoeden of kennisoverdracht**, zien we dan ook meer stemmen gaan in de richting van opvoeden (45%). De minderheid van de Teacher Tapp-gebruikers (16%) neigt in de richting van (pure?) kennisoverdracht. Een goede balans tussen opvoeden en kennisoverdracht blijkt wel vaak aangeduid te worden (39%). In een essay over de ontwikkelingen in professionaliteit van leraren in de huidige onderwijsmarkt beschrijft Kelchtermans (2012) dit dilemma tussen inzetten op de totale ontwikkeling van de leerling als persoon versus het nastreven van direct meetbare output door evaluatie van vakkennis. Van den Branden (2015) beschrijft in zijn boek over het onderwijs van de 21<sup>e</sup> eeuw het toenemende belang van vakoverstijgende competenties van leerlingen om vakkennis diepgaand te kunnen verwerken. Het aantal feiten dat leerlingen kunnen reproduceren op een test is volgens Van den Branden (2015) minder belangrijk dan de diepte waarmee leerlingen kennis begrijpen, toepassen en creatief bewerken.

Wat de andere kenmerken betreft, zijn de meningen van de respondenten sterker verdeeld. Er is bijvoorbeeld geen eenduidig antwoord op de vraag of de leraar in de toekomst **meer online of net meer fysiek** aan het werk zal zijn. De resultaten toonden bijna een normaalverdeling aan. De leraar



van de toekomst kan zeker nog gekoppeld worden aan een klas, maar bijna de helft van de respondenten (46%) denkt dat de leraar vaker **flexibel** zal ingezet worden. Bij de vraag of de leraar in de toekomst eerder een **gevarieerde of vlakke loopbaan** zal kennen, gaf 11% aan dat het een vlakke loopbaan zal worden, terwijl de overige respondenten in meer of mindere mate een gevarieerde loopbaan voorspellen. Er is geen duidelijkheid of de leraar in de toekomst eerder een vakspecialist zal zijn (38%), of meer zal handelen vanuit een brede **kennisbasis** (34%). Daar moet misschien een evenwicht tussen gezocht worden, net zoals tussen enerzijds werken volgens de principes van Universal Design for Learning<sup>1</sup> (UDL), en anderzijds **leerstof** op maat uitwerken.

## Conclusie

Voor dit rapport vroegen we de Teacher Tapp-gebruikers om in een glazen bol te kijken en te voorspellen hoe ze denken dat het lerarenberoep er in de toekomst zal uitzien. De resultaten tonen aan dat de respondenten ervan uitgaan dat de basiscompetenties die op de leraar van vandaag van toepassing zijn, ook belangrijk zullen blijven voor de leraar van de toekomst. Dit fundament blijft dus bestaan. Maar de respondenten zien ook een aantal evoluties die de leraar van de toekomst onderscheiden van de leraar van vandaag. De leraar van de toekomst zal meer leerlinggestuurd werken, frequenter samenwerken met externen, meer rekening moeten houden met de stem van de ouder, en eerder flexibel ingezet worden in een school dan tussen vier klasnummers te blijven. De leraar van de toekomst zal bovenal een digitale duizendpoot zijn die een evenwicht moet vinden tussen online en offline werken. Deze leraar zal een gevarieerde loopbaan kennen waarin die een balans zoekt tussen opvoeden en kennisoverdracht, vakdidactiek en brede basiskennis, en tussen het uitwerken van leerstof op maat en universeel ontworpen leerstof. De Teacher Tapp-gebruikers zien de leraar van de toekomst nog steeds worstelen met een groot aantal van de huidige uitdagingen in het onderwijs, aangevuld met de vermoedelijke schrik dat er minder respect en meer controle zal zijn. De werkdruk zal verhogen, en administratie blijft een groot deel van het takenpakket. Dit beeld is op zijn minst vrij pessimistisch en zorgwekkend te noemen. Een hoge werklast en een gebrek aan waardering worden in de literatuur immers genoemd als belangrijke ‘push factors’ die leraren ertoe aanzetten het onderwijs te verlaten (Amitai & Van Houtte, 2022; Struyven & Vanthournout, 2014).

Een groot deel van onze respondenten vult op dagelijkse basis de Teacher Tapp-vragen in en bekijkt de tips om zich verder te professionaliseren. We gaven eerder al aan dat dit een vertekening kan opleveren in onze resultaten doordat ‘de gemiddelde Teacher Tapp-respondent’ misschien

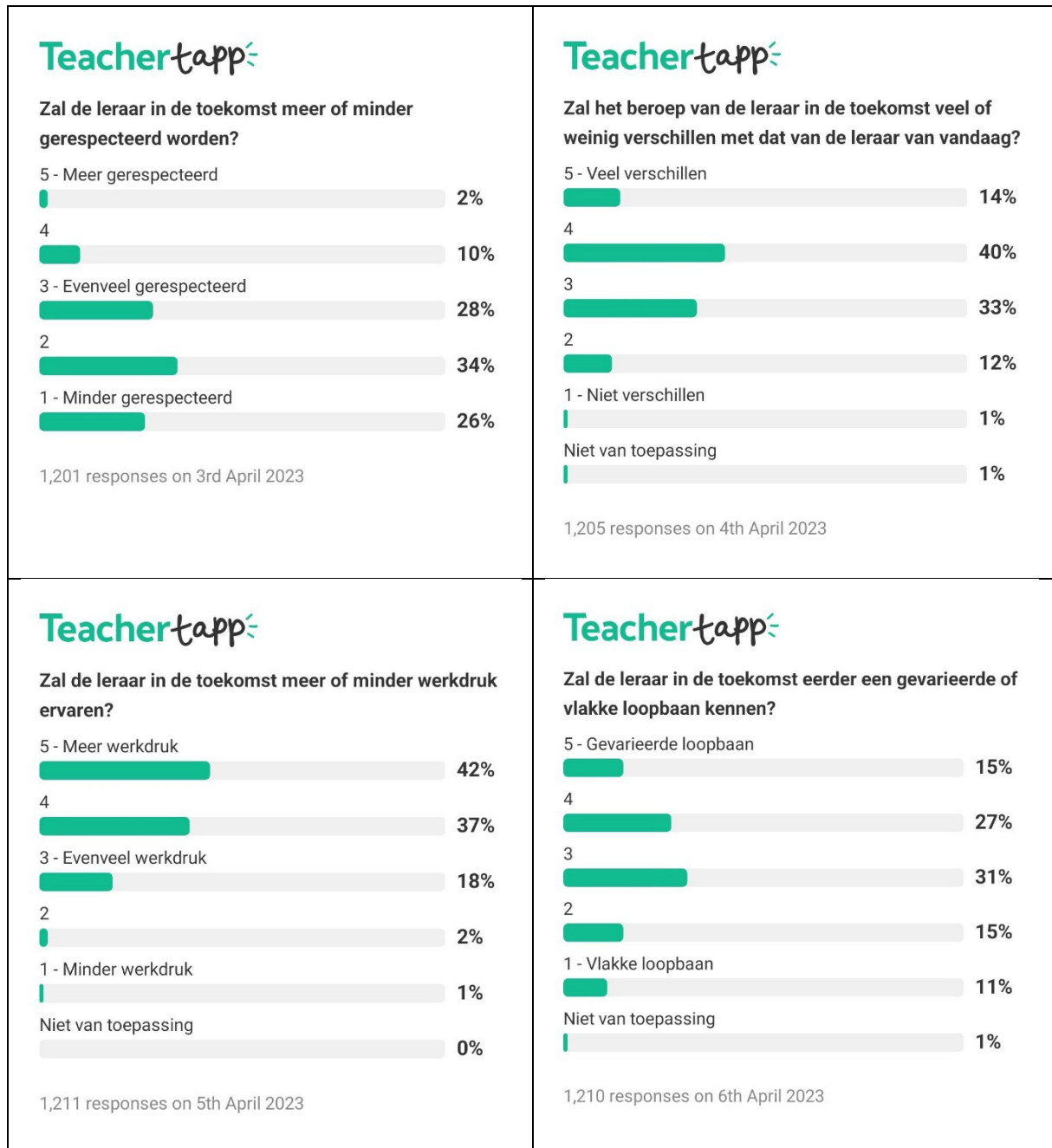
---

<sup>1</sup> Universal Design for Learning (UDL) is “het breed ontwerpen van lessen en het toegankelijk maken van leerinhouden voor iedereen” (*Universal Design for Learning*, z.d.).

gemotiveerder is of meer betrokken is bij onderwijs dan 'de gemiddelde leraar'. Als we deze eventuele vertekening in rekening brengen, dan stellen wij ons de vraag of de niet-deelnemende bevolking van onderwijsprofessionals de toekomst van het lerarenberoep nog somberder zou inschatten? Via dit rapport hebben we een indicatie rond hoe de Teacher Tapp-gebruikers denken dat het lerarenberoep zal evolueren. De vraag blijft echter: wat *willen* zij zelf? En wat hebben ze nodig om dit tot realiteit te maken?

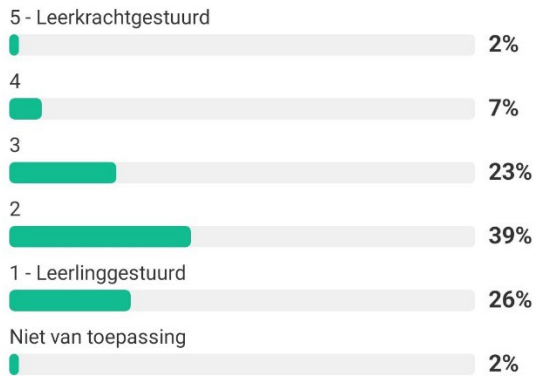
Willen we investeren in de toekomst van ons onderwijs, dan is het van groot belang om het beeld van de toekomstige leraar positiever te maken en in te zetten op de jobtevredenheid van leraren in het huidige én toekomstige onderwijs. Een eerste stap daartoe is: in gesprek gaan met de leraar zelf.

## Resultaten meerkeuzevragen



## Teachertapp

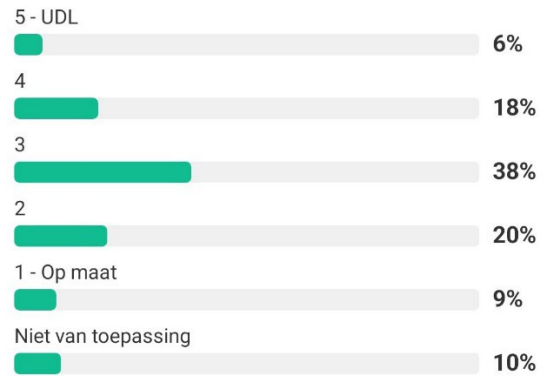
Zal de leraar in de toekomst eerder leerkrachtgestuurd of leerlinggestuurd werken?



1,191 responses on 7th April 2023

## Teachertapp

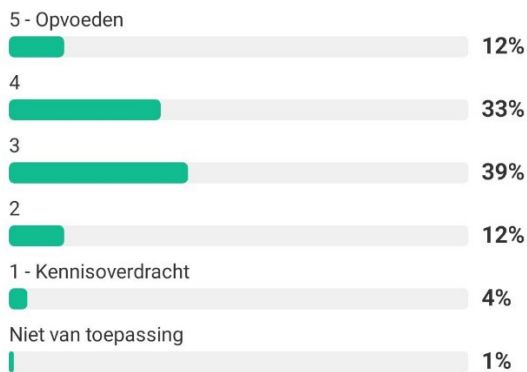
Werkt de leraar in de toekomst volgens de principes van UDL (Universal Design for Learning) of werkt die leerstof op maat uit?



1,175 responses on 8th April 2023

## Teachertapp

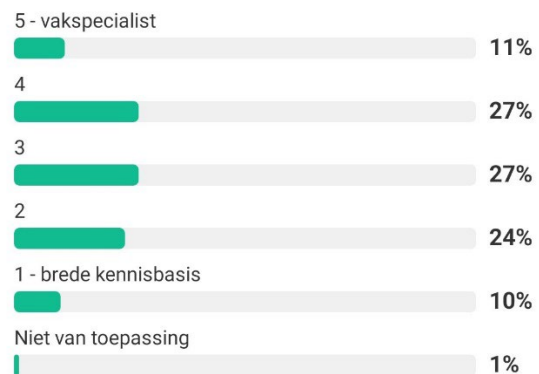
Zal de leraar in de toekomst eerder inzetten op opvoeden of op kennisoverdracht?



1,197 responses on 9th April 2023

## Teachertapp

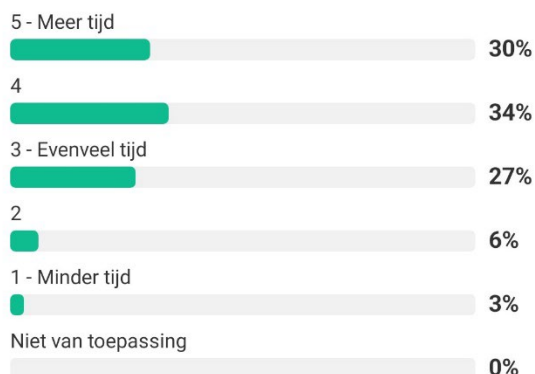
Zal de leraar in de toekomst een vakspecialist zijn of eerder werken vanuit een brede kennisbasis?



1,199 responses on 10th April 2023

## Teachertapp

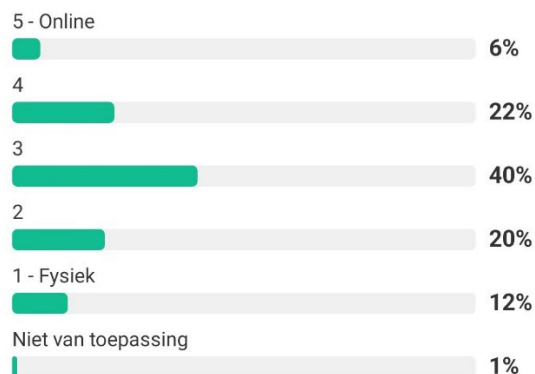
Zal de leraar in de toekomst meer of minder tijd moeten besteden aan administratie?



1,201 responses on 11th April 2023

## Teachertapp

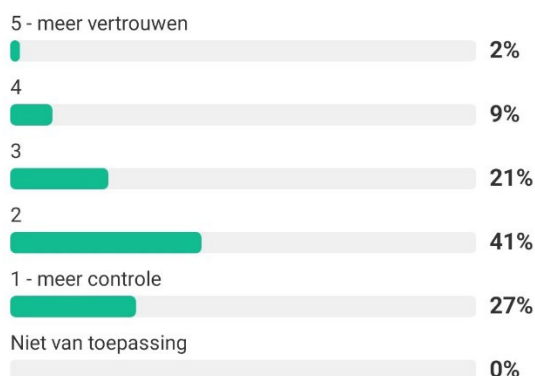
Zal de leraar in de toekomst meer online of net meer fysiek aan het werk zijn?



1,194 responses on 12th April 2023

## Teachertapp

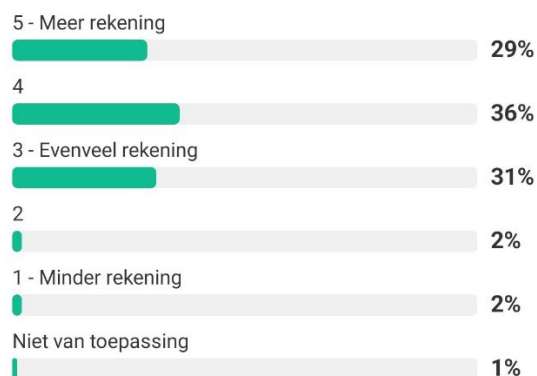
Zal de leraar in de toekomst meer vertrouwen krijgen of net meer gecontroleerd worden?



1,161 responses on 13th April 2023

## Teachertapp

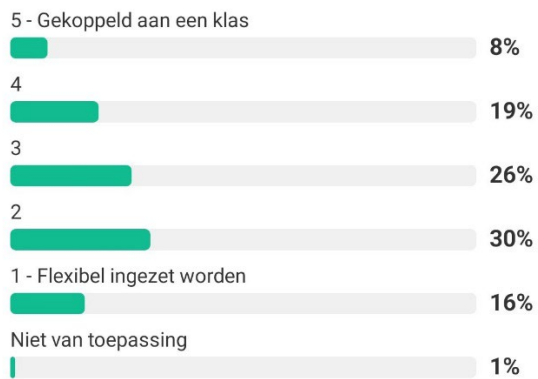
Zal de leraar in de toekomst meer of minder rekening moeten houden met de stem van de ouder(s)?



1,183 responses on 14th April 2023

## Teachertapp

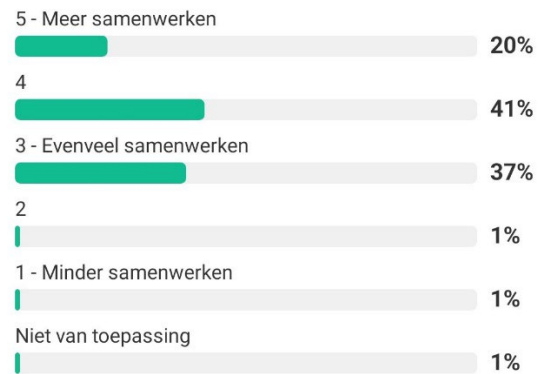
Zal de leraar in de toekomst vooral gekoppeld zijn aan een klas of flexibel ingezet worden in de school?



1,183 responses on 15th April 2023

## Teachertapp

Zal de leraar in de toekomst meer of minder samenwerken met externen?



1,218 responses on 16th April 2023

## Referentielijst

- Amitai, A., & Van Houtte, M. (2022). Being pushed out of the career: Former teachers' reasons for leaving the profession. *Teaching and Teacher Education*, 110, 103540. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103540>
- De Bruyckere, P., De Meyer, G., & Vanassche, S. (2021). *Teacher Tapp Vlaanderen: wat heeft onderwijs nu nodig* (rapport). Arteveldehogeschool, Lerarenopleiding.
- Kelchtermans, G. (2012). *De leraar als (on)eigentijdse professional: Reflecties over de 'moderne professionaliteit' van leerkrachten. Notitie in opdracht van de Nederlandse onderwijsraad*. Centrum voor Onderwijsbeleid, -vernieuwing en lerarenopleiding KULeuven.
- OECD. (2020). *TALIS 2018 Results (Volume II): Teachers and School Leaders as Valued Professionals*. OECD. <https://doi.org/10.1787/19cf08df-en>
- OECD. (2023). *Teaching for the Future: Global Engagement, Sustainability and Digital Skills*. oecd-ilibrary.org. [https://read.oecd-ilibrary.org/education/teaching-for-the-future\\_d6b3d234-en](https://read.oecd-ilibrary.org/education/teaching-for-the-future_d6b3d234-en)
- Onderwijs Vlaanderen. (2018, juli 4). *wet: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de basiscompetenties van de leraren*. <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15404>
- Struyven, K., & Vanthournout, G. (2014). Teachers' exit decisions: An investigation into the reasons why newly qualified teachers fail to enter the teaching profession or why those who do enter do not continue teaching. *Teaching and Teacher Education*, 43, 37–45. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2014.06.002>
- Teacher Tapp VL. (2023, maart 24). *Welke taken uit jullie pakket zijn overbodig? Jullie vertelden het ons! De leraar denkt*. <https://sites.arteveldehogeschool.be/deleraardenkt/nieuws/welke-taken-uit-jullie-pakket-zijn-overbodig-jullie-vertelden-het-ons>
- Universal Design for Learning*. (z.d.). Universal Design for Learning. Geraadpleegd 9 mei 2023, van <https://sites.arteveldehogeschool.be/udl/>

Van den Branden, K. (2015). *Onderwijs voor de 21ste eeuw. Een boek voor leerkrachten en ouders.*

Acco.

Vanderheeren, S., De Meyer, G., Thys, S., & De Bruyckere, P. (2022). *Teacher Tapp Vlaanderen: mijn droomschool* (rapport). Arteveldehogeschool, Lerarenopleiding.